

SLAPEN 7

Het lied van de steen 11

LOPEN 13

Wie ben jij – ben jij wat zich hier voltrekt 15

Je verste leden zijn je teentoppen. 18

Uit wreef en Hektors hiel kruipt stilte koud 20

Morgen komt het bed. 26

Het lied van het bloed 30

ZWELGEN 31

Inmiddels had het nachtelijk verdoven 33

Wij moeten afscheid nemen van het vlees 38

Nu ben je bij je navel aangekomen 41

Vanmiddag heb ik de *fis* gespeeld. 45

Het lied van de adem 52

REIKEN 53

Je ribben zijn de spanten van de bark 55

Eigenaar noch schuldenaar maar leenman: 60

Wij waren dus het water uit gestrompeld 64

Zij heeft haar handen op tafel gelegd. 70

Het lied van de liefde 73

ZIEN 75

Twee tunnels bieden uit de diepste krochten 77

Zij hebben het ritme te pakken. 79

In Hezigen aan de zoom van het koninkrijk 82

In lood gevat hoog in het raam op het Oosten 91

Het lied van het licht 94

DROMEN 95

Verantwoording 100

Περὶ δὲ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως σκεπτέον τίνα τε τυγχάνει ὄντα καὶ πότερον ἴδια τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ σώματος ἢ κοινά, καὶ ἢ κοινά, τίνος μορίου τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ σώματος.

‘Bedelvende borsten te denken zwaar en wit’
zou mij van denkend wakker zijn ontbinden
maar tuinde mij hoven van verzoeking in
die mij van rust en slaap en droom beroofden.
Mijn leden en gedachten tolden rond
en smachtten naar een eindpunt van verdwijning
en wachtten op verzinking in een grond
waarin geen woord meer naar een ding zou reiken.

Een uur werd het en twee en buiten hoorde
ik uilen zich beraden op een jacht
die voor de schemering geslaagd moest zijn –
nog even en acht stappen op het grindpad
verkondigden de wederkomst van nieuws
waar al het ouds nog niet bezonken was –
waartoe nog bouwen waar het water steeg?
hoe zich te verhouden tot krakende gewrichten?
hoe hoop te kweken voor wie kogels raakten?
waartoe nog schrijven waar geen mens meer las?

Ik tolde en verloor me in partijen
die vastliepen in pat – waarna opnieuw.

Dan dacht ik aan een kunstgreep die mijn voedster
mij leerde toen ik klein was en wanhopig
wanneer ik slapen wilde maar niet kon
omdat ik bang was voor de diepe dromen
die brachten wat niet uit te houden viel.
Het middel was eenvoudig doch doeltreffend:
van teen tot kruin je lichaam af te schrijven
totdat er voor gemaal geen plaats meer bleef.

Inmiddels is de droom geen bron voor vrees meer

maar juist een weg om in contact te komen
met alle mannen ik die ik ben geweest
en die ik nog kan worden in de levens
die ik steeds naast het mijne heb geleid.
Ontslaping opent ongekende ruimten
waarin wat had gekund – wellicht nog kan –
zich afspeelt achter voetlicht van de nacht.

Komaan dan. Laat het derven thans beginnen.

Het lied van de steen

Op het plein staat een steen uit het Noorden
te staan metershoog omringd door een twaalfstal
kleinere ontheemden stijf geworteld

in plaveisel gekapseld hun voeten verkramp
en gesleten. Gevangen in schijnsel onduurzaam
door scheppers ontworpen van spots en futiele

verstrooiing staat hij gedenkend het oord
van vulkanische drang en oneindige dalen
en velden vol ijs en besneeuwing waaruit

hem dreven krachten waartegen zijn zwaarte
niet opwies. Zijn heelheid gewaarborgd in binding
van talloos miljoenen kristallen verschoof hem

de witte massa steeds meters per jaar tot hij rust
vond voorlopig in glooiende zandgrond algauw
van veen en geboomte omgeven

waar knoestig landvolk hem opgroeef en eert. Om hem
heen hangen jongens verhit door de ranke verschijning
die zojuist bij de nieuwe fonteinen verkoeling scoorde.

L O P E N

Ἄνθρωπός ἐστι ζῷον δίπουν ἄπτερον.

Wie ben jij – ben jij wat zich hier voltrekt
als constellatie van ondeelbare deeltjes
die zich niet vangen laten dan als kracht?
Of ben jij wat zich uitspreekt in gedachten
die door wat kwabben worden afgevuurd?
Of woon jij in de ogen en het weten
van allen die zich ooit met jou verstaan?
Waar vinden wij de grondslag van de woorden –
die liever nooit gesproken zouden zijn?

Steen adem bloed en licht: de elementen.
Van steen is je skelet; van bloed en steen
je vlees; en adem vormt het twaalfstal winden
waarin je lichaam zoekt naar de thermiek
die het een kleine eeuw vervoeren kan.
Maar wat niet wordt gezien is niet voorhanden:
daarom doorschijnt het licht zijn drie companen.

De kracht die alle vier in wisselend
verband aaneen smeedt heet vanouds de liefde.
Eens plaatste een gedreven Siciliaan
een tweede kracht naast liefde: het conflict.
Maar het is liefde zelf die haar verbinding
ook weer verbreekt omdat zij steeds opnieuw
verlangen wekt naar ongekende banden.
Daarom geldt liefde als het vijfde wezen
dat wat bestaan mag zijn bestaan vergunt
totdat het weer uiteenvalt en vervliegt.

Vijf zaden baren dan het machtig lichaam
dat kosmos heet – een schone ordening

die zich ontvouwt in sterren en planeten
maar evenzeer in lijfelijke wezens
bijeengehouden in viervuldig web:
vier weefsels die één tekst tot klinken brengen.
Zij sturen trekken binden en bedekken
al wat jij aan betekenis omvat.
Dit is wat jou behelst jou voedt met zijn
dat 's nachts op zoek gaat naar afwezigheid –
tenzij een hier dan plaats maakt voor een daar.

Begin dus aan de grens van wat jou uitmaakt.
Begin dus bij de hoornlaag van je nagels
die groeit en schuift en afsterft en weer wast
zoals de maan die haar schroomvallig tekent
en jou voorspelt wat jou te wachten staat.
Men zegt wel dat je nagels na je dood
nog even leven: komt dit doordat zij
in hun gevoelloosheid de dood al kenden?

De nagels aan je tenen laten zien
dat wie jij eertijds was nog klauwen droeg
aan alle vier je handen. Sinds je oprees
beperkten zich je voeten tot hun gang
hetgeen ze tot een eeltaag inspireerde.

Tien tenen. Twee maal vijf – niet vijf maal twee.
Hoe werden het er tien? Waarom niet zeven?
Omdat het tiental tellen handig maakt?
Daarbij heeft Aristoteles betoogd
dat wat zich voortbeweegt op ledematen
daarvan altijd een even aantal heeft

omwille van onontbeerlijk evenwicht.
Dat hij gelijk had heb jij zelf ervaren
in het jaar dat jou één been ontvallen was.

Maar kom loop nu je beide voeten langs
opdat je ze vervolgens kunt begraven.

Je verste leden zijn je teentoppen. Ver van het centrum van waaruit je ze doorgaans bestuurt tenzij we moeten aannemen dat ze ook hun eigen wijsheid bezitten. De wijsheid om zonder reflectie af te gaan op welke prikkels de gelaagde aarde aanbiedt. Wie nadenkt hoe hij moet lopen komt niet ver. Hij blijft voor zijn leger zitten om over de savanne uit te staren. Of in zijn kamer waar de gasvlam zingt teneinde boeken te lezen over de vroegste lopers. Versvoeten te smeden om lucht te geven aan zijn onvervulbaar verlangen op pad te gaan.

Acht voeten telt de octopus met elk een eigen brein. Maar hij hoeft niet te lopen. Hij zwemt nog.

Waarom zijn we rechtop gaan lopen? De bomen trokken zich terug. Anderen waren beter in klimmen geworden. Zwemmen was geen optie meer. Vliegen evenmin. In elk geval trokken we open veld in waar uitzicht cruciaal was. We wilden harder kunnen lopen. We vermoedden dat de mogelijkheden van de hand nog niet volledig verwezenlijkt waren. Maar om ons tweebeinig te kunnen voortbewegen hadden we meer stuurkracht nodig. Niet strafloos draag je tachtig kilo op twee stokjes. Je dankt je brein aan je voeten. Je denken is een uiting van je tred.

Wie eenmaal lopen kan wil tochten maken. Vanuit de savannen in alle twaalf de windrichtingen. Van waar de zon fel scheen naar waar nog ijsmassa's schoven. Van het land naar de zee. Om de kennismaking met oude verwanten te hernieuwen.